

LBRIS

We know
books

JOHANNA
SPYRI

VERONICA
ȘI
PRIETENII SĂI

POVESTIRI

*Traducere și adaptare
de Mihaela EROS*

EDITURA
PRUT

CUPRINS

<i>Prefață</i> de Mihaela Eros.....	5
-------------------------------------	---

VERONICA ȘI PRIETENII SĂI

Capitolul 1. O vizită la doctor.....	9
Capitolul 2. Cu un nou curaj.....	17
Capitolul 3. Nouă ani mai târziu.....	22
Capitolul 4. Totul acasă.....	28
Capitolul 5. Pe cărări nesigure.....	35
Capitolul 6. Infirma Sabina dă un sfat bun.....	45
Capitolul 7. O surpriză răsunătoare.....	52
Capitolul 8. Fiecare în felul lui.....	60
Capitolul 9. Și mama Gertrude dă un sfat bun.....	72
Capitolul 10. Omul propune, dar Dumnezeu dispune.....	79
Capitolul 11. Mottoul se dovedește a fi adevărat.....	91

MONI, MICUL PĂSTOR DE CAPRE

Capitolul 1. Totu-i în regulă cu Moni.....	105
Capitolul 2. Viața lui Moni pe munte.....	110
Capitolul 3. O vizită.....	117
Capitolul 4. Moni nu mai poate cânta.....	124
Capitolul 5. Moni cântă din nou.....	130

CE CÂNTĂ SAMI CU PĂSĂRILE

Capitolul 1. Bătrâna Mary Ann.....	137
Capitolul 2. La bunica.....	143
Capitolul 3. Altă viață.....	148

Capitolul 4. Vremuri grele.....	157
Capitolul 5. Păsările cântă în continuare.....	163
Capitolul 6. Sami cântă, și el.....	169

TONI, MICUL CIOPLITOR ÎN LEMN

Capitolul 1. Acasă, în micuța colibă de piatră.....	185
Capitolul 2. O sentință grea.....	192
Capitolul 3. Sus în munți.....	198
Capitolul 4. La sanatoriu.....	206

Capitolul 1

O VIZITĂ LA DOCTOR

Era la începutul lunii martie. Bolta de un albastru-intens a cerului se întindea peste munți și văi, eliberată de nori de către suflarea aprigă a vântului dinspre nord peste coline, făcând să se legene copacii masivi încoace și încolo de parcă ar fi fost niște trestii și, din când în când, rupând și crengi mari ce cădeau cu zgomot la pământ. Și alte încă și mai triste victime îi cădeau pradă aprigului vânt dinspre nord. Oamenii cădeau înaintea lui la fel ca și obiectele lipsite de viață. Îi doboră la pământ nu numai pe cei bătrâni și slabi, dar chiar și pe cei tineri și-n putere, tot așa cum spulberase și norii, purtându-i hăt departe, dincolo de linia orizontului. Uneori, numai într-o singură zi, o boală nemiloasă puneă stăpânire pe câte ceva din cele trei sau patru sătucuri îngrămădite pe coasta dealului. O durere ascuțită îi afecta plămânii și, după un scurt chin, boala fără leac îl băga pe cel lovit de ea în mormânt.

Chiar în momentele despre care vorbim, un grup de oameni în doliu stăteau lângă una din cele mai arătoase case din satul Tannenegg, așteptând să audă clopotul de la biserică, pentru a ridica catafalcul acoperit, pe care era întins trupul unei tinere femei, ultima victimă a dezlănțuirii crunte a vântului de nord, și s-o petreacă spre locul de odihnă veșnică. În încăperea tăcută dinăuntru stăteau pe o bancă ce se întindea de-a lungul peretelui doi copii. Arătau atât de diferit unul față de celălalt. Fata, o făptură cu ochi negri, încruntată,

îmbrăcată într-un veșmânt de doliu urmărea cu priviri aprige mișcărilor iuți ale unei femei care, stând în fața unui dulap deschis, scotocea prin el de zor, căutând parcă ceva ce nu reușea să găsească. Băiatul o urmărea și el, dar ochii lui albaștri, jucăuși aveau o licărire veselă, de încântată expectativă.

– Vreau să ies afară, verișoară Judith, spuse fetița, pe un ton pe jumătate supărat, pe jumătate nerăbdător. Unde poate fi mama?

– Stai cuminte, stai cuminte, spuse femeia, scotocind în continuare nervoasă prin dulap. Imediat o să găsească eu ceva drăguț pentru tine. Apoi va trebui să stai jos liniștită și să te joci cu ce-ți dau și să nu ieși afară deloc, m-ai auzit? Pfui! Aici nu sunt decât vechituri!

– Atunci, dă-ne trandafirul, spuse fetița, continuând să se încrunte.

Femeia se uită prin încăpere.

– Aici nu sunt niciun fel de trandafiri, spuse ea. Cum să existe așa ceva în martie? adăugă, pe jumătate supărată pentru că se apucase să se uite după acel lucru.

– Uite acolo, spuse copila, arătând spre o carte pe care femeia tocmai o pusese la loc în dulap, chiar cu o clipă înainte.

– Ah, acum știu ce vrei să spui. Deci mama voastră încă mai păstra trandafirul purtător de noroc? Am invidiat-o adesea când ni-l arăta în cartea ei de rugăciuni. Și, în timp ce vorbea, întoarse paginile vechii cărți până ce dădu de trandafir și i-l dădu copilei.

– Ia-l, spuse ea, fiți cuminți și să nu vă sculați de la locurile voastre până mă întorc. Și plecă în grabă din cameră.

Fetița luă trandafirul frumos pictat în mână. Îi era atât de familiar, era jucăria ei preferată de duminică. Când mama ei voia să-și rezerve o oră liniștită duminica, obișnuia să-i dea micuței sale Veronica trandafirul purtător de noroc și era sigură că avea s-o țină ocupată și pe deplin mulțumită pe fetiță, pentru vreme îndelungată.

– Uite, așa trebuie să faci, spuse fetița, în timp ce trăgea cu degețelele ei o mică fâșie de hârtie ce ieșea în afară dintr-o parte a ilustrației. Deodată, în fața ochilor uluiți ai băiatului, trandafirul își deschise

în întregime corola-i roșie, lăsând să se vadă un vers auriu, strălucitor ce se afla chiar în mijlocul florii. Apoi, Veronica împinse fâșia de hârtie la loc și trandafirul își strânse petelele, revenind la înfățișarea inițială.

Uimit de-a dreptul de acel minunat lucru magic, băiatul rămase cu privirea pironită asupra trandafirului și apoi îl luă spre a-l încerca și el.

În timp ce copiii se jucau, sicriul cu mama Veronicăi era așezat în mormânt. După ceva timp, verișoara Judith se întoarse în încăpere. Ea era verișoară pentru tot satul Tannennegg, cu toate că nu se înrudea cu nimeni de acolo. Veni să ia trandafirul și să-l pună la locul lui în dulap.

– Mai stați cuminți un pic, copii, spuse ea. Și mama voastră o să vină cât de curând la voi. Fiți cuminți și n-o supărați, pentru că are și așa destule de îndurat.

Era vorba de mama băiețelului, și copiii știau asta. Știau de asemenea că trebuiau să fie cuminți și să n-o supere, pentru că o tot văzuseră timp de două zile prin casă cu ochii roșii de plâns. Ea intră în încăpere imediat și-i luă pe amândoi copiii de câte o mână, îndreptându-se cu ei spre ușă. Părea să fie bântuită de gânduri triste și apăsătoare. De obicei le vorbea pe un ton vesel copiilor, dar acum era tăcută și din când în când își mai și ștergea câte o lacrimă.

– Unde mergem, mamă? o întrebă băiatul.

– Trebuie să mergem la doctor, Dietrich, răspuse ea. Tatăl tău e foarte bolnav.

Și-i conduse pe cărăruia ce ducea spre orașelul cu casele-i albe ce străluceau în lumina soarelui. Fohrensee era o așezare nouă ce parcă răsărise peste noapte din pământ și acum se afla ca un punct luminos pe costișa întunecată a dealului. Nu cu mult timp în urmă era doar o mică îngrămădire de case așezate la adăpost pe costișă, nu prea departe de Tannennegg. Era situat în așa fel încât vântul aprig dinspre nord, ce bătea crunt peste casele din Tannennegg, să nu ajungă până în adăpostul unde se întindea micuțul Fohrensee,

scăldat din plin de lumina soarelui. Dar micuța așezare se afla și ea la o altitudine destul de mare și era bântuită de atâtea vânturi reci ce făceau ca aerul să fie nespul de proaspăt și de sănătos. Atunci când, nu cu multă vreme în urmă, un hangiu întreprinzător îi descoperise calitățile sale dătătoare de sănătate și construisese acolo un han, acesta se umpluse așa de repede de vizitatori, încât se apucă în scurt timp să mai construiască încă unul. Și în curând răsăriră ca din pământ mai multe hanuri mici, unul după altul, apoi mai veniră și o mulțime de negustori din vale și se stabiliră acolo, pentru că numărul de vizitatori era în continuă creștere, iar străinii găsiră locul așa de prielnic sănătății, încât acesta ajunsese să se transforme într-o stațiune de iarnă preferată. Și astfel micuțul și obscurul Fohrensee deveni în câțiva ani un oraș de-a dreptul înfloritor, în plină expansiune.

Gertrude însă, mergând apăsător împreună cu copiii, nu se ducea ea chiar până în Fohrensee, cu casele sale de un alb strălucitor. Coti, luând-o pe o potecă ce ducea spre câteva locuințe împrăștiate pe costișă, și în scurtă vreme ajunsese într-un loc deschis, unde se înălța o casă arătoasă, cu grajduri mari în preajmă. Acolo, afară, un grăjdar tocmai scosese un cal mai năruș și se apucase să-l înhame la o trăsurică ușoară. Deodată, băiatul își desprinsese mâna din cea a mamei sale și se duse lângă cal, nelăsându-se cu niciun chip dus de acolo.

– Stai acolo, dacă asta vrei, îi spuse mama sa. Noi o să mergem în casă. Dar să ai grijă să nu te apropii prea tare de cal.

Doctorul tocmai ieșea în grabă din cabinetul său. Pesemne că avea de mers cale lungă, pentru că pleca înainte ca orele sale obișnuite de consultații de la cabinet să se fi sfârșit. Gertrude îl rugă pe doctor să-o ierte că nu venise să-l vadă mai devreme. Fusesse foarte ocupată cu bărbatul său bolnav, încât nu putuse pleca mai curând.

– Nu face nimic. De vreme ce ai venit, o să mai zăbovesc câteva minute, spuse doctorul, scurt. Intră. Cum se mai simte soțul dumitale?

Gertrude intră în odaie și-i povesti doctorului despre soțul ei bolnav. Era vorba de Steffan, un tânăr zdravăn, pe care boala îl doborâse într-un mod neobișnuit de dur. Doctorul dădu din cap tăcut. Luă un mojar micuț ce se afla pe biroul din cabinet și presără în el ceva, amestecând bine cu pisălogul. Ochii îi căzură pe fetița ce stătea lângă Gertrude și se uita curioasă la ceea ce făcea el. Micuța avea ceva cu totul deosebit, ce atrăgea imediat atenția. De sub păru-i negru și des și sprâncenele-i groase, ochii ei mari priveau grav, ca și cum tot ceea ce vedea o făcea să se adâncească în gânduri.

– Nu e decât el singur de vină, cred, spuse doctorul, în timp ce pune praful acela în niște pachețele pătrate de hârtie.

– Nu, nu era deloc unul pus pe gâlceavă. Era un om tăcut și muncitor. Închiriaseră câteva camere de-ale noastre și au locuit acolo liniștiți și fericiți vreme de trei ani și n-au schimbat nici măcar un singur cuvânt nelalocul lui vreodată. Dar el era străin de locurile astea. Nu i se spunea decât *Bergamaskeriotul* și ceilalți nu-l puteau ierta deloc pentru că o cucerise pe cea mai frumoasă și mai curtată fată din tot satul. N-au încetat nicio clipă să-l tachineze și să-l zgândăre, și în seara aceea mai ales, la Rehbock, trebuie să fi fost din cale afară de agresivi. Din câte se pare, se aprinseseră cu toții, pentru că după aceea n-au mai fost în stare să relateze exact ce s-a întâmplat, dar, în cele din urmă, *Bergamaskeriotul* ajunsese acasă rănit rău de tot și muri a doua zi. Totul s-a schimbat între noi de când s-a construit Rehbock. Satul nostru era unul liniștit și în bună rânduială. Toată lumea era mulțumită să muncească o săptămână întreagă și să se odihnească duminică. Nici că se mai pomenise pe la noi de beții zgomotoase și scandaluri. Însă eu mai am un mesaj să vă transmit, domnule doctor. Lene m-a însărcinat pe patu-i de moarte să fac asta. N-a lăsat ea niciun ban, dar avea niște lucruri în foarte bună stare. M-a rugat să-i vând patul și biroul și să vă dau dumneavoastră banii pentru ceea ce vă datora. Își dorea nespul de mult să mă îngrijesc de asta, pentru că simțea că ați făcut atât de mult pentru ea. Și spunea cât de des ați urcat dealul, și ziua și noaptea, ca să-o vedeți. Așa că vă rog să-mi spuneți

cât vă datora, domnule doctor, pentru a pune lucrurile la punct, așa cum i-am promis.

– Ce rude mai are copilul? întrebă doctorul, scurt.

– Nu mai are pe nimeni prin locurile astea, răspunse Gertrude. A stat cu mine tot timpul cât a fost mama ei bolnavă. Și acum e a mea. Cei din partea mamei ei s-au dus cu toții. Poate că ar putea fi trimisă la rudele din partea tatălui ei, în Bergamaskische, dar eu n-am să fac asta. Ea-i acum a noastră.

– Nici nu m-aș duce acolo, spuse copila pe un ton jos dar ferm, agățându-se cu amândouă mâinile de rochia Gertrudei.

Doctorul deschise un registru mare, rupse o pagină scrisă și mai trase și de două ori cu condeiul curmeziș peste ea.

– Uite, spuse el, înmânându-i Gertrudei foaia anulată. Asta-i nota de plată pe care ți-o dau.

– Oh, domnule doctor, Domnul să vă răsplătească, spuse Gertrude. Du-te, copilă, și mulțumește-i domnului doctor, pentru că-i datorezi atâta.

Copila o ascultă în felul ei. Se postă în fața bărbatului masiv, se uită țintă la el, cu ochii ei mari și negri, și zise răgușit:

– Mulțumesc.

Suna mai degrabă ca o comandă. Doctorul râse.

– E cam îngrijorător, spuse el. Se vede că nu-i obișnuită să spună ceea ce nu vrea cu adevărat. Asta-mi place. Dar haide, că trebuie să plec. Și întinzându-i doctoria Gertrudei, părăsi încăperea în grabă, pentru a n-o mai auzi mulțumindu-i iar și iar.

Băiețelul stătea acolo unde-l lăsase mama sa și privea încă țintă la calul năvălaș. Doctorul se uită blând la el.

– Ai vrea să ai și tu grijă de un cal? întrebă în timp ce se urca în trăsură.

– Nu, eu aș vrea să conduc unul al meu, răspunse copilul fără să ezite.

– Ei, aici cam ai dreptate. Nu renunța la asta, băiete, spuse doctorul și plecă.

În timp ce Gertrude cobora dealul ținându-i de mână pe ambii copii, băiatul spuse vesel:

– Zi-i, mamă, pot să am și eu unul, nu?

– Vrei să spui că dorești să fii un domn și să ai un cal al tău, Dietrich? îl întrebă mama sa.

Băiatul dădu din cap.

– O să poți, dacă ai să muncești din greu pentru asta și ai să te ții de treaba ta. Vezi tu, doctorul a trebuit să facă asta timp îndelungat și încă și acum mai e nevoit s-o facă, și dacă tu ai să-ți vezi la fel de treabă așa ca el și n-ai să te oprești, nici n-ai să obosești până ce isprăvești și faci totul temeinic, atunci ai să ajungi și tu un domn, chiar dacă n-ai să fii doctor. Nu contează cu ce te ocupi. Poți să fii un domn dacă perseverezi și muncești din greu și cu credință.

– Da, cu un cal, spuse Dietrich.

Fetița ascultase atentă fiecă cuvânt al acestui dialog. Ochii ei negri scânteiară brusc în timp ce se uită în sus, la Gertrude, și zise hotărâtă:

– Și eu am să fiu tot așa.

– Da, da, domnul Veronica, domnul Veronica, sună bine, strigă Dietrich și râse tare numai gândindu-se.

Veronica însă consideră că nu era nimic de râs. O apucă strâns de mână pe Gertrude, se uită la ea cu ochii strălucitori și-i zise:

– Pot să fiu și eu așa, nu, mamă? Spune!

– N-ar trebui să râzi, Dietrich! spuse mama sa blând. Și Veronica poate fi exact ceea ce poți fi și tu. Dacă muncește temeinic și nu obosește, nici nu se plictisește, ci se ține de muncă până ce o isprăvește, o să fie și ea o doamnă tot așa cum tu ai să fii un domn.

Veronica păși mai departe mulțumită de explicația aceea. Și nu mai spuse nimic. Sprâncenele i se destinseră și ochii i se iluminară de bucurie când zări primele flori ce începuseră să răsară din pământ. Chipul copilei arăta acum încântător. Trăsăturile feței bine conturate, încadrate de buclele-i întunecate, ofereau o priveliște adorabilă. Dietrich era tăcut și el. Dar se gândea la același lucru, pentru că izbucni brusc:

— O să aibă și ea un cal?

— De ce nu, tot la fel de bine ca și tine. Totul depinde de cât de destoinic veți munci amândoi, răspunse Gertrude.

— Păi, atunci o să avem doi cai, exclamă băiatul vesel. Unde o să facem grajdul, mamă?

— O să vedem noi, mai e atâta timp până atunci. Știi, n-are rost să te gândești la cal tot timpul, trebuie să te gândești numai la munca ta, dacă vrei să ți-o faci cum se cuvine.

Dietrich nu mai zise nimic. Era preocupat în ce parte a casei avea să facă grajdul.

În noaptea aceea, Gertrude mai dădu o fugă până jos, la casa doctorului. Și-l aduse și pe el din nou cu ea. Boala bărbatului ei se înrăutățise, și în ziua următoare acesta muri.

Capitolul 2

CU UN NOU CURAJ

Peste câteva zile, un cortegiu numeros însoțea un alt sicriu negru spre cimitirul însorit. Steffan, șelarul, fusese respectat de toată lumea. Își începuse viața modest. În tinerețea lui nu existase niciun fel de industrie pe scară mare în Tannennegg. Se căsătorise cu tăcuta și muncitoarea Gertrude, ce trudea cot la cot cu el și ajuta la întreținerea modestei lor gospodării. În scurtă vreme însă, valul de prosperitate invadă Fohrensee și bineînțeles că singurul șelar din preajmă nu-și mai vedea capul de treabă.

Atunci, Gertrude i-a fost mai de folos ca oricând și nu-l dezamăgi deloc. Au ajuns în scurt timp să aibă o căsuță frumoasă, cu grădină de jur împrejur. Și indiferent de cât de multă treabă ar fi avut în magazin, gospodăria în care se știa pe deplin stăpână era așa de bine pusă la punct, de parcă nici n-ar mai fi avut altă treabă care s-o preocupe tot timpul. Și Steffan, Gertrude și micul lor Dieterli trăiau o viață simplă, plină de folos și mulțumire și constituiau un bun exemplu pentru vecinii lor.

Acum Gertrude stătea la fereastră și plângea uitându-se peste drum la cimitir, unde chiar în dimineața aceea îl îngropaseră și pe omul ei cel bun. Acum trebuia să se descurce singură. N-avea pe nimeni care s-o ajute, pe nimeni apropiat în afară de cei doi copii ai săi. Și trebuia să muncească pentru amândoi, fiindcă nu admisesese nicio